

Tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelun neuvottelukunta

Kokous 9, 3/2025

PÖYTÄKIRJA

Aika 28.8.2025 klo 12:00 – 13:45

Paikka Etäkokous Teams

Jäsenet ja (varajäsenet)

Hanna-Marja Voipio, puheenjohtaja, Oulun yliopisto
(~~Kati White, varapuheenjohtaja, SEY Suomen eläinsuojelu~~)

Petra Sipilä, Turun yliopisto: tieteellinen tutkimus ja opetus
(~~Mikko Airavaara, Helsingin yliopisto~~)

Pirjo Laakkonen, Helsingin yliopisto: tieteellinen tutkimus ja opetus
(~~Mikko Karpale, Oulun yliopisto~~)

Eija Aho, Orion-konserni: teollisuus
(~~Hona Kareinen, Euroopan kemikaalivirasto~~)

Yatkin, Turun yliopisto: koe-eläinten hoito ja toimenpiteet
(~~Niina Kemppinen, Helsingin yliopisto~~)

~~Anna Meller, Helsingin yliopisto: eläinlääketieteellinen asiantuntemus
(Paula Lidauer, Luonnonvarakeskus)~~

Heidi Kivekäs, Animalia: vapaaehtoinen eläinsuojelutyö
(~~Maria Eiskop, SEY Suomen eläinsuojelu~~)

Tuula Heinonen: korvaavat menetelmät
(~~Jaana Palomäki, Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea~~)

Hanna Vuorenpää, Tübingenin yliopisto: korvaavat menetelmät
(~~Melina Malinen, Orion-konserni~~)

Marianna Norring, Helsingin yliopisto: eläinten hyvinvointia koskeva tutkimus
(~~Satu Mering, Experimentica Oy~~)

Elisa Aaltola, Turun yliopisto: eläinten pidon etiikka tai yhteiskuntatieteellinen tutkimus
(~~Tuure Tammi, Oulun yliopisto~~)

Rami Kuhanen, Etelä-Suomen aluehallintovirasto
(~~Eila Kaliste, Etelä-Suomen aluehallintovirasto~~)

Tiina Pullola, pysyvä asiantuntija, Maa- ja metsätalousministeriö
~~Satu Raussi, Eläinten hyvinvointikeskus~~
Tiina Kauppinen, Eläinten hyvinvointikeskus
3R-keskus: ~~Mikko Airavaara, Johanna Englund, Vootele Voikar~~

Eila Kaliste, sihteeri, Etelä-Suomen aluehallintovirasto

Jakelu Neuvottelukunta, Eläinten hyvinvointikeskus

Tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelun neuvottelukunta

1. Kokouksen avaus
Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 12.00.
2. Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen: hyväksyttiin. Toivotettiin eronneiden tilalle nimetyt uudet jäsenet tervetulleiksi: Rami Kuhanen (Tapani Parviaisen tilalle), Jaana Palomäki (Jukka Pakkasen tilalle) ja Tuure Tammi (Tiia Sudenkaarnen tilalle). Kokouksen esityslistaan ei esitetty muutoksia.
3. Ministeriön terveiset: Tiina Pullola, MMM.
Lausuntokierrokselle on tulossa syksyn aikana koe-eläinasetuksen muutokset, joilla saatetaan voimaan koe-eläindirektiivin liitteisiin tehdyt muutokset, voimaan 4.12.2026. Muutoksia tulee kalojen ja pääjalkaisten yleisiin pitovaatimuksiin sekä seeprakalojen ja eräiden luonnonvaraisten lintujen (kottaraiset, varpuset, talitiaiset ja sinitiaiset) pitovaatimuksiin. Lopetusmenetelmistä poistetaan inertit kaasut jyrsijöiden lopetuksessa. Lopetusmenetelmiksi lisätään pääjalkaisille nukutusaineen yliannostus sekä seeprakaloille hypotermien shokki.
EU-Komissio on pyytänyt kommentteja Koulutuspuitteet -ohjeistuksen uudistuksista, joita FinLASin koulutustyöryhmä on kommentoinut. Seuraava jäsenvaltioiden yhteyspisteiden kokous on marraskuussa.
4. Fin3R-keskus – ajankohtaiset: Marianna Norring kertoi:
3R-johtajien toimikausi on päättymässä ja ehdotuksia uusiksi 3R-johtajiksi on pyydetty 15.9. mennessä. Tehtävissä on mahdollisuus päästä vaikuttamaan suomalaiseen 3R-toimintaan: [https://fin3r.fi/application/files/3817/4731/3570/Call for the new FIN3R_directors.pdf](https://fin3r.fi/application/files/3817/4731/3570/Call_for_the_new_FIN3R_directors.pdf). Valitut johtajat kutsuvat muut jäsenet ryhmäänsä. Syksyn aikana valmistellaan myös 3R-johtoryhmän puheenjohtajan valintaa.
Muita tapahtumia muun muassa 3R-vuosisymposium Turussa 27.-8.10.2025 ja Experimental Design Workshop Helsingissä 15.-16.9.2025.
Muuta ajankohtaista: Kesäkuussa ECHA ja EU-komissio järjestivät Helsingissä 3rd workshop on roadmap towards phasing out animal testing for chemical safety assessments: <https://echa.europa.eu/-/third-workshop-to-discuss-the-roadmap-to-phase-out-animal-testing-for-chemical-safety-assessments>
5. TOKES-työryhmät kertovat ajankohtaiset kuulumisensa:
  - **Seminaari 6.6.2024: Kivunlievitys jyrsijöiden korvamerkintöjen ja tatuoinnin yhteydessä: Anna Meller**Työryhmä: Anna Meller, Emrah Yatkin, Noora Holk, avustajina Hanna-Marja Voipio ja Eila Kaliste. Lähiaikoina suunnitellaan seurantakokousta. Edellinen seminaari oli 6.6.2024, ja nyt on tarkoitus jakaa kertyneitä kokemuksia jyrsijöiden korvamerkintöihin liittyvästä kivunlievityksestä.

Tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelun neuvottelukunta

- **Seminaari 2024: Mistä taloudellista tukea pienille 3R-projekteille? Seminaari yhdessä yritysten ja muiden toimijoiden kanssa: Emrah Yatkin**

Työryhmä: Emrah Yatkin, Petra Sipilä, Marianna Norring, Eija Aho.

Tarkoitus oli järjestää seminaari kesäkuussa, mutta tämä ei onnistunut. Ryhmä on kerännyt listaa firmojen yhteyshenkilöiden sähköpostiosoitteista ja seuraavaksi näille lähetetään kutsukirje. Seminaari järjestetään myöhemmin syksyllä ja esityksiä pyydetään rahoituksen asiantuntijoilta. Marianna ja Eija ovat lupautuneet pitämään esityksen. Puheenvuoroja pyydetään mm. muiden maiden 3R-keskuksista, ja ne on ajateltu etänä englanniksi pidettäväksi, muuten tapahtuma on suomenkielinen.

- **Seminaari 2025: Culture of Care: Mikko Karpale**

Työryhmä: Mikko Karpale, Vootele Voikar, Hajnalka Nadai, Noora Holk.

Culture of care-symposium ja workshop järjestettiin suunnitellusti 9.-10.4.2025. Osallistujia oli noin 70 (tutkijoita ja koe-eläinkestysten henkilökuntaa). Symposiumin puheiden ja paneelikeskustelun pohjalta laaditaan muistio vuoden 2025 aikana: mitä Culture of care -työtä Suomessa on tehty ja mitä seuraavaksi tehdään sen edistämiseksi. Uutinen: <https://www.elaintieto.fi/blogi/huolenpidon-kulttuuri-leviaa-koe-elaintoiminnassa-ja-haastaa-keskittymaan-hyvinvointiin-kokonaisvaltaisesti/>

- **Replacement-koulutus: Hanna Vuorenpää**

Työryhmän jäsenet: Johanna Englund, Hanna Vuorenpää ja Melina Malinen.

Kyselyn tulokset esiteltiin aiemmin Tokesille. Suunniteltu uutiskirjettä kyselyn tuloksista. Vielä ei tuloksia ole jaettu. Pohdinnassa, tulisiko tehdä uusi kysely opiskelijoille (aiempi oli kohdennettu opettajille).

Johanna ja Melina osallistuivat kesällä Brysselissä Microphysiological systems -kokoukseen. Duodecim-katsausartikkeli eläimettömistä menetelmistä parhaillaan arvioitavana.

Hanna saa BEMF2025 palkinnon, onnittelut: "Dr. Hanna Vuorenpää is the recipient of the 2025 Björn Ekwall Memorial Award, in recognition of her groundbreaking work in in vitro model development and in particular the advancement of organ-on-a-chip research. Her achievements include developing models without the use of fetal bovine serum and promoting animal-free cell culturing through teaching and outreach activities."

- **Informaatioryhmä: Maria Eiskop**

Työryhmän jäsenet: Maria Eiskop, Eija Aho ja Tiina Kauppinen

Tokes-sivut on julkaistu [FIN3R-sivuilla](#). Tästä voidaan jatkaa ja rakentaa lisää. Jatkossa keskusteluja käytävä siitä, mitä sivuille halutaan Tokesin toimesta viedä.

- **3R seurantaryhmä: Hanna-Marja Voipio**

Tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelun neuvottelukunta

Seurantaryhmän jäsenet: Mikko Airavaara, Johanna Englund, Eila Kaliste, Saara Kupsala, Tiina Pullola, Hanna-Marja Voipio (pj.) ja Vootele Voikar.

Seurantaryhmän ajankohtaiset asiat

- Syksyllä järjestetään 3R-kysely opiskelijoille, joissa kysytään mm. mielipiteitä olemassa olevista kursseista, kuinka hyvin niistä tiedetään, mistä saadaan tietoa jne. (Replacement-ryhmä)
- Seeparakalojen/muiden kalojen olosuhteista tehdään kysely syksyllä (Vootele ja Hanna-Marja tekevät)

3R-seurantaryhmän **raportin** kirjoittaminen on aloitettu, mutta excel-
taulukoinnista on luovuttu vaikean toteuttamisen vuoksi. Alustava
sisällysluettelo on seuraava:

1. Katsaus TOKESin toimintaan: seurantaryhmän käynnistäminen, työryhmät ja linkit TOKESin ja ELLAn suosituksiin. Liitteeksi Koe-eläinten hyvinvoinnin määritelmä, joka on valmisteltu ensimmäisessä TOKESissa. Linkkejä myös muihin selvityksiin, kuten Eläinten hyvinvoinnin raportti III vuodelta 2022 sekä Animalian eläinkoeraportti vuodelta 2023.
2. Yhteenveto jokaisen R:n toiminnasta 2024
  - Replacement: Kurssikyselyn tuloksia ja muuta tietoa kursseista
  - Reduction: Järjestetyt kurssit (experimental design), osallistujamäärät ja palautteet
  - Refinement: Kyselyiden yhteenvedot (Culture of care sekä Jyrsijöiden olosuhteet Suomessa)
  - Koe-eläinkurssien (toimenpideturssit ja suunnittelijakurssit) suorittajamäärät 2024 --- kurssien suorittaminen vahvasti 3R:aa painottavia!

Kyselyiden tulokset ovat pohjatietoa, jota verrataan seuraavien kyselyiden tuloksiin, ts. seurataan asioiden kehittymistä.

3. FIN3R-keskuksen toiminta: lyhyt yhteenveto, kokoukset, yhteistyö TOKESin kanssa (kurssit, seminaarit, webinaarit). Lyhyt selostus eurooppalaisesta 3R-verkostosta. 3R-keskus tekee oman raporttinsa, tässä ei kovin yksityiskohtaista

Hyvinvointiryhmien verkoston käynnistäminen ja toiminta

4. Eläinten käyttö Suomessa – tilastot: näitä esitellään avin ja komission sivuilla: paljon yksityiskohtaista tietoa. Mietitty, miten saisi helpolla ja miellyttävällä tavalla olennaisia asioita esiin.

Lyhyesti: minkälaista tutkimusta ja missä tehdään eläinkokeita (yliopistot, palvelututkimus, luonnonvaraiset ja tuotantoeläimet).

Eläinten käyttömäärät ja käytön trendit, erityisesti: laboratoriojyrsijät (gm-hiiret), koirat ja kissat, tuotantoeläimet, kalat.

Pohdintaa vakava-luokan kokeista, tähän tietoa myös tänä vuonna valmistuneista lisensoitettavista.

Takautuvasta arvioinnista valmistetut lisensoitettavat esitellään webinaarissa 26.9. kello 14–15. Aihe 1: Miten haettu vakavuusluokka on toteutunut ja minkälaisia 3R-menetelmiä on ehdotettu ja käytetty. Aihe 2:

Tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelun neuvottelukunta

Miten hyötyä ja haittaa kuvataan, miten hyöty raportoidaan ja onko ennakoitu haitta vastannut toteutunutta haittaa.

•Ylijäämäeläimet: Niina Kemppinen

Työryhmään kuuluvat Petra Sipilä, Pirjo Laakkonen, Ilkka Paatero ja Niina Kemppinen.

Lausunto ylimääräeläimistä on edennyt; Niina on saanut kirjoitettua tekstiä auki yleisimmistä asioista. Tekstiä puuttuu vielä gm-jyrsijöistä (miksi niiden kasvatuksessa syntyy eläimiä, joita ei useinkaan käytetä muuhun tutkimukseen) ja gm-seeprakaloista, joista Petra ja Ilkka ovat luvanneet kirjoittaa. Näistä on listattu asioita, joita tekstissä ajateltiin käsiteltävän.

6. Mitä uutta TOKESin toimintaan 2026–2028? Kerätään ajatuksia seminaareiksi ja muuksi toiminnaksi.

Puheenjohtaja alusti pyytäen ehdotuksia: Neuvottelukunnan aloittaessa perustettiin työryhmiä erilaisilla teemoilla, joista osa vielä jatkuu ja osa saanut tehtävänsä tehtyä. Neuvottelukunnan kausi päättyy 2028 syksyllä ja nyt on aika suunnitella loppukauden teemoja.

Hanna Vuorenpää ehdotti seurattavan EU:n tiekarttaa eläimettömiin menetelmiin lakisääteisessä testaamisessa (Roadmap to Phase Out Animal Testing for chemical safety). Hanna-Marja ja Hanna pohtivat mahdollisia jäseniä ryhmään, joka seuraa asioiden kehittymistä ja tiedottaa niistä.

Loppukauden toiminnan suunnittelua ja ideointia jatketaan edelleen, ja asiaan palataan seuraavassa kokouksessa.

7. Muut asiat

Ei muita asioita.

8. Tiedoksi

Koe-eläimiä koskevan direktiivin pohjalta valmisteltua Koulutuspuitteet-ohjeistoa (vuodelta 2014) on päivitetty ja siihen lisätty uusia moduuleja ja muita ohjeistuksia. Parhaillaan kommentoitavana on jatkuvan koulutuksen (CPD) määritelmät ja vaatimukset sekä pätevyyksien todentaminen. Mm. Finlasin koulutustyöryhmä kommentoi asiakirjaa.

Hanna Vuorenpää toimii kesästä lähtien Saksassa Tübingenin yliopistossa tutkijana kolmivuotisessa EU-hankkeessa 'Step up the use for new approach methodologies to replace animal testing' (STEPNAMS).

Fincopa-yhdistyksen kuulumisia Hannalta: "Fincopan hallitukseen kaivataan lisää aktiivisia toimijoita. Väistyn itse puheenjohtajan tehtävistä Saksaan muuton myötä ja haemme järjestölle uutta puheenjohtajaa muiden hallituspaikkojen ohessa. Ajattelimme, että TOKESista voisi löytyä kiinnostuneita Fincopa-kandidaatteja."

Hanna kertoi asiasta tarkemmin ja kannusti TOKESin jäseniä liittymään Fincopaan ja yhdistyksen hallitukseen.

9. Seuraavat kokoukset:

Tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelun neuvottelukunta

Finnish 3Rs Symposium 2025 Turussa 27.–28.10.2025

TOKES 18.11.2025 klo 12–16 etäkokous

10. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 13.45.